

**ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ**

Μυστήριον ξένον και παράδοξον βλέπω· ποιμένες μου περιηχοῦσι τὰ ὄτα, οὐκ ἔρημον συρίζοντες μέλος, ἀλλ' οὐράνιον ἄδοντες ὕμνον. Ἄγγελοι ἄδουσιν, ἀρχάγγελοι μέλπουσιν, ὑμνεῖ τὰ Χερουβιμ, δοξολογεῖ τὰ Σεραφίμ, πάντες εορτάζουσι Θεὸν ἐπὶ γῆς ὀρώντες, καὶ ἄνθρωπον ἐν οὐρανοῖς· τὸν ἄνω κάτω δι' οἰκονομίαν, καὶ τὸν κάτω ἄνω διὰ φιланθρωπίαν. Σήμερον Βηθλεὲμ τὸν οὐρανὸν ἐμιμήσατο· ἀντὶ μὲν ἀστέρων ἀγγέλους ὑμνοῦντας δεξαμένη, ἀντὶ δὲ ἡλίου τὸν τῆς δικαιοσύνης ἀπεριγράπτως χωρήσασα. Καὶ μὴ ζητεῖ πῶς· ὅπου γὰρ βούλεται Θεός, νικᾶται φύσεως τάξις.

Ἡβουλήθη γὰρ, ἠδυνήθη, κατήλθεν, ἔσωσε· σύνδρομα τὰ πάντα τῷ Θεῷ. Σήμερον ὁ ὢν τίκτεται, καὶ ὁ ὢν γίνεται ὅπερ οὐκ ἦν· ὢν γὰρ Θεός, γίνεται ἄνθρωπος, οὐκ ἔκστας τοῦ εἶναι Θεός. Οὐδὲ γὰρ κατ' ἔκστασιν θεότητος γέγονεν ἄνθρωπος, οὐδὲ πάλιν κατὰ προκοπὴν ἐξ ἀνθρώπου γέγονε Θεός· ἀλλὰ Λόγος ὢν, διὰ τὸ ἀπαθὲς σὰρξ ἐγένετο, ἀμεταβλήτου μενούσης τῆς φύσεως. Ἀλλ' ὅτε μὲν ἐτέχθη, Ἰουδαῖοι ἠρνοῦντο τὸν ξένον τόκον, καὶ Φαρισαῖοι παρηρμήνευον τὰς θείας Βίβλους, καὶ γραμματεῖς ὑπεναντία τοῦ νόμου ἐλάλουν. Ἡρώδης τὸν τεχθέντα ἐζήτει, οὐχ ἵνα αὐτὸν τιμήσῃ, ἀλλ' ἵνα αὐτὸν ἀπολέσῃ. Σήμερον γὰρ πάντα ὑπεναντία εἶδον. *Οὐκ ἐκρύβη γὰρ, κατὰ τὸν ψαλμοδόν, ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἐτέραν.*

Βασιλεῖς μὲν γὰρ ἦλθον, τὸν ἐπουράνιον βασιλέα θαυμάζοντες, ὅτι πῶς ἐπὶ γῆς ἦλθεν οὐκ ἀγγέλους ἔχων, οὐκ ἀρχαγγέλους, οὐ θρόνους, οὐ κυριότητα, οὐ δυνάμεις, οὐκ ἐξουσίας, ἀλλὰ ξένην καὶ ἀτριβῆ βαδίσας ὁδόν, ἐξ ἀγεωργήτου προῆλθε γαστρός, οὔτε τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ἐρήμους τῆς ἐπιστασίας αὐτοῦ καταλιπὼν, οὔτε τῇ πρὸς ἡμᾶς ἐνανθρωπήσει τῆς οἰκείας θεότητος ἐκστάς· ἀλλὰ βασιλεῖς μὲν τὸν ἐπουράνιον βασιλέα τῆς δόξης ἦλθον προσκυνήσοντες, στρατιῶται δὲ τὸν ἀρχιστράτηγον τῆς δυνάμεως θεραπεύσοντες· αἱ γυναῖκες τὸν ἐκ γυναικὸς τεχθέντα, ἵνα τὰς λύπας τῆς γυναικὸς εἰς χαρὰν μεταβάλλῃ· αἱ παρθένοι τὸ τῆς παρθένου παιδίον, ὅτι πῶς ὁ γάλακτος καὶ μαζῶν δημιουργὸς τὰς πηγὰς

Μυστήριον παράξενον καὶ παράδοξον ἀντικρύζω. Βοσκῶν φωνὲς φτάνουν στ' αὐτὰ μου. Δὲν παίζουν σήμερα μὲ τις φλογέρες τοὺς κάποιον τυχαῖο σκοπὸ. Τὰ χεῖλη τοὺς ψάλλουν ὕμνο οὐράνιο. Οἱ ἄγγελοι ὑμνολογοῦν, οἱ ἀρχάγγελοι ἀνυμνοῦν, ψάλλουν τὰ Χερουβείμ καὶ δοξολογοῦν τὰ Σεραφεῖμ. Πανηγυρίζουν ὅλοι, βλέποντας τὸ Θεὸ στῆ γῆ καὶ τὸν ἄνθρωπο στοὺς οὐρανοὺς. Σήμερα ἡ Βηθλεὲμ μιμήθηκε τὸν οὐρανό: Ἀντὶ γι' ἀστέρια, δέχτηκε τοὺς ἀγγέλους· ἀντὶ γιὰ ἡλίο, δέχτηκε τὸν Ἥλιο τῆς δικαιοσύνης. Καὶ μὴ ζητᾶς νὰ μάθεις τὸ πῶς. Διότι ὅπου θέλει ὁ Θεός, ἀνατρέπονται οἱ φυσικοὶ νόμοι.

Ἐκεῖνος λοιπὸν τὸ θέλησε. Καὶ τὸ ἔκανε. Κατέβηκε στῆ γῆ κι ἔσωσε τὸν ἄνθρωπο. Ὅλα συνεργάστηκαν μαζί Του γι' αὐτὸν τὸ σκοπὸ. Σήμερα γεννιέται Αὐτὸς ποὺ ὑπάρχει αἰώνια, καὶ γίνεται αὐτὸ ποὺ ποτὲ δὲν ὑπῆρξε. Εἶναι Θεὸς καὶ γίνεται ἄνθρωπος! Γίνεται ἄνθρωπος καὶ πάλι Θεὸς μένει!

Ὅταν γεννήθηκε, οἱ Ἰουδαῖοι δὲν δέχονταν τὴν παράδοξη γέννησή Του: Ἀπὸ τῆ μία οἱ Φαρισαῖοι παρερμήνευαν τὰ ἱερὰ βιβλία· κι ἀπὸ τὴν ἄλλη οἱ γραμματεῖς δίδασκαν ἄλλα ἀντὶ ἄλλων. Ὁ Ἡρώδης πάλι, ζητοῦσε νὰ βρεῖ τὸ νεογέννητο Βρέφος ὄχι γιὰ νὰ τὸ τιμήσει, μὰ γιὰ νὰ τὸ θανατώσει.

Ἐ λοιπὸν, ὅλοι αὐτοὶ σήμερα τρίβουν τὰ μάτια τους, βλέποντας τὸ Βασιλιά τ' οὐρανοῦ νὰ βρίσκεται στῆ γῆ μ' ἀνθρώπινη σάρκα, γεννημένος ἀπὸ παρθενικὴ μήτρα.

Καὶ ἦρθαν οἱ βασιλιάδες νὰ προσκυνήσουν τὸν ἐπουράνιο βασιλέα τῆς δόξης. ἦρθαν οἱ στρατιῶτες νὰ υπηρετήσουν τὸν Ἀρχιστράτηγο τῶν οὐράνιων Δυνάμεων. ἦρθαν οἱ γυναῖκες νὰ προσκυνήσουν Ἐκεῖνον ποὺ μετέβαλε τὶς λύπες τῆς γυναικὸς σὲ χαρὰ.

ἦρθαν οἱ παρθένες νὰ προσκυνήσουν Ἐκεῖνον ποὺ δημιούργησε τοὺς μαστοὺς καὶ τὸ γάλα, καὶ τώρα θηλάζει ἀπὸ Μητέρα Παρθένο.

ἦρθαν τὰ νήπια νὰ προσκυνήσουν Ἐκεῖνον ποὺ ἔγινε νήπιο, γιὰ νὰ συνθέσει δοξολογικὸ ὕμνο «ἀπ' τὰ στόματα τῶν νηπίων» (Ψαλμ. 8:3).

ἦρθαν τὰ παιδιὰ νὰ προσκυνήσουν Ἐκεῖνον ποὺ ἡ

μαζῶν αὐτόματα ρεῖθρα φέρεσθαι ποιῶν, παρὰ μητρὸς παρθένου παιδίου τροφήν ἔλαβε· τὰ νήπια τὸν νήπιον γενόμενον, ἵνα ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων καταρτίσῃ αἶνον· οἱ παῖδες τὸν παῖδα μάρτυρας διὰ τὴν Ἡρώδου μανίαν εἰργασάμενον· οἱ ἄνδρες τὸν ἐνανθρωπήσαντα καὶ τὰ τῶν δούλων θεραπεύσαντα κακὰ· οἱ ποιμένες τὸν ποιμένα τὸν καλόν, τὸν τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων προθέμενον· οἱ ἱερεῖς τὸν κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἀρχιερέα γενόμενον· οἱ δούλοι τὸν μορφήν δούλου λαβόντα, ἵνα ἡμῶν τὴν δουλείαν ἐλευθερίᾳ τιμήσῃ· οἱ ἀλιεῖς τὸν ἀπὸ ἀλιέων θηρευτὰς ἀνθρώπων ἐργαζόμενον· οἱ τελῶναι τὸν ἀπὸ τελωνῶν εὐαγγελιστὴν ἀναδείξαντα· αἱ πόρνοι τὸν τοῖς πορνικοῖς δάκρυσιν τοὺς πόδας προΐεμενον· καὶ ἵνα συντόμως εἶπω, πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ ἦλθον ἰδεῖν τὸν ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ τὸν αἶροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, μάγοι δορυφοροῦντες, ποιμένες εὐλογοῦντες, τελῶναι εὐαγγελιζόμενοι, πόρνοι μυροφοροῦσαι, Σαμαρεῖτις πηγὴν διψῶσα ζωῆς, Χαναanaία πίστιν ἀνευδοκίαν ἔχουσα.

Πάντων οὖν σκιρτώντων, σκιρτήσαι θέλω κἀγὼ, χορεύσαι βούλομαι, πανηγυρίσαι θέλω· χορεύω δὲ, οὐ κιθάραν πλήττων, οὐ θυρσὸν κινῶν, οὐκ αὐλοῦς ἔχων, οὐ δᾶδας ἄπτων, ἀλλ' ἀντὶ μουσικῶν ὀργάνων τὰ τοῦ Χριστοῦ σπάργανα φέρων. Αὐτὰ γὰρ μοι ἐλπίς, αὐτὰ μοι ζωὴ, αὐτὰ μοι σωτηρία, αὐτὰ μοι αὐλός, αὐτὰ μοι κιθάρα. Διὸ καὶ αὐτὰ ἔρχομαι φέρων, ἵνα τῇ αὐτῶν δυνάμει ἰσχὺν λόγων λαβῶν μετ' ἀγγέλων εἶπω· *Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ· μετὰ δὲ ποιμένων, Καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.*

Σήμερον ὁ γεννηθεὶς ἀρρήτως ἐκ Πατρὸς, ἐκ παρθένου τίκτεται, ἀφράστως δι' ἐμέ. Ἀλλὰ τότε μὲν κατὰ φύσιν ἐκ τοῦ Πατρὸς πρὸ αἰώνων ἐγεννήθη, ὡς ὁ γεννήσας οἶδε· σήμερον δὲ πάλιν παρὰ φύσιν ἐτέχθη, ὡς ἡ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπίσταται χάρις. Καὶ ἡ ἄνω αὐτοῦ γέννησις ἀληθής, καὶ ἡ κάτω γέννησις ἀψευδής, καὶ ἀληθῶς Θεὸς ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθη, καὶ ἀληθῶς ἄνθρωπος ὁ αὐτὸς ἐκ παρθένου ἐτέχθη. Ἄνω μόνος ἐκ μόνου Μονογενῆς, κάτω μόνος ἐκ παρθένου μόνης Μονογενῆς ὁ αὐτός. Ὡσπερ γὰρ ἐπὶ τῆς ἄνω γεννήσεως ἀσεβεῖς ἐνόησαν

μανία τοῦ Ἡρώδη τὰ ἀνέδειξε σὲ πρωτομάρτυρες.

Ἦρθαν οἱ ποιμένες νὰ προσκυνήσουν τὸν καλὸ Ποιμένα, πού θυσιάσε τὴ ζωὴ Του γιὰ χάρι τῶν προβάτων.

Ἦρθαν οἱ ἱερεῖς νὰ προσκυνήσουν Ἐκεῖνον πού ἔγινε ἀρχιερέας ὅπως ὁ Μελχισεδέκ (Ἐβρ. 5:10).

Ἦρθαν οἱ δούλοι νὰ προσκυνήσουν Ἐκεῖνον πού πῆρε μορφή δούλου, γιὰ νὰ μετατρέψῃ τὴ δουλεία μᾶς σ' ἐλευθερία.

Ἦρθαν οἱ ψαράδες νὰ προσκυνήσουν Ἐκεῖνον πού τοὺς μετέβαλε σὲ «ψαράδες ἀνθρώπων» (Μάτθ. 4:19)

Ἦρθαν οἱ τελῶνες νὰ προσκυνήσουν Ἐκεῖνον πού ἀπὸ τοὺς τελῶνες ἀνέδειξε εὐαγγελιστὴ.

Ἦρθαν οἱ πόρνες νὰ προσκυνήσουν Ἐκεῖνον πού παρέδωσε τὰ πόδια του στὰ δάκρυα μίας πόρνης.

Κοντολογίς, ἦρθαν ὅλοι οἱ ἁμαρτωλοὶ νὰ δοῦν τὸν Ἄμνὸ τοῦ Θεοῦ, πού σηκώνει στοὺς ὤμους Του τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου: Οἱ μάγοι γιὰ νὰ Τὸν προσκυνήσουν· οἱ ποιμένες γιὰ νὰ Τὸν δοξολογήσουν· οἱ τελῶνες γιὰ νὰ Τὸν κηρύξουν· οἱ πόρνες γιὰ νὰ Τοῦ προσφέρουν μύρα· ἡ Σαμαρεῖτισσα γιὰ νὰ ξεδιψάσει· ἡ Χαναanaία γιὰ νὰ εὐεργετηθεῖ.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὅλοι σκιρτοῦν ἀπὸ χαρά, θέλω κι ἐγὼ νὰ σκιρτήσω, θέλω νὰ χορέψω, θέλω νὰ πανηγυρίσω. Δίχως κιθάρα, δίχως αὐλό, δίχως λαμπάδες ἀναμμένες στὰ χέρια μου. Πανηγυρίζω κρατώντας, ἀντὶ γι' αὐτά, τὰ σπάργανα τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὰ εἶναι ἡ ἐλπίδα μου, αὐτὰ ἡ ζωὴ μου, αὐτὰ ἡ σωτηρία μου, αὐτὰ ὁ αὐλός μου, αὐτὰ ἡ κιθάρα μου. Γι' αὐτὸ τὰ ἔχω μαζί μου: Γιὰ νὰ πάρω ἀπὸ τὴ δύναμή τους δύναμη, γιὰ νὰ φωνάξω μαζί μὲ τοὺς ἀγγέλους, «δόξα στὸν ὑψίστο Θεό», καὶ μὲ τοὺς ποιμένες, «καὶ εἰρήνη στὴ γῆ, εὐλογία στοὺς ἀνθρώπους» (Λουκ. 2:14).

Καὶ ξέρετε γιατί; Διότι ἐκεῖνος πού προαιώνια γεννήθηκε ἀπὸ τὸν Πατέρα ἀνεξήγητα, γεννιέται σήμερον ἀπὸ παρθένα ὑπερφυσικά. Τὸ πῶς, τὸ γνωρίζει ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐμεῖς μόνο τοῦτο μπορούμε νὰ ποῦμε: Πῶς ἀληθινὴ εἶναι καὶ ἡ οὐράνια γέννησή του, ἀδιάψευστη εἶναι καὶ ἡ ἐπίγεια. Ἀλήθεια εἶναι ὅτι γεννήθηκε Θεὸς ἀπὸ Θεό, ἀλήθεια εἶναι καὶ ὅτι γεννήθηκε ἄνθρωπος ἀπὸ παρθένα. Στὸν οὐρανὸ εἶναι ὁ μόνος πού γεννήθηκε ἀπὸ τὸν Πατέρα μόνου, γιὸς Τοῦ μονογενῆ. Καὶ στὴ γῆ εἶναι ὁ μόνος πού γεννήθηκε ἀπὸ τὴν Παρθένο μόνου, γιὸς τῆς μονογενῆς. Ὅπως στὴν περίπτωσή τῆς οὐράνιας γεννήσεώς Του εἶναι ἀσέβεια νὰ σκεφτοῦμε μητέρα, ἔτσι καὶ στὴν

μητέρα· οὕτω βλάσφημόν ἐστὶν ὑπολαβεῖν καὶ ἐπὶ τῆς κάτω γεννήσεως πατέρα. Ὁ Πατὴρ ἀρρέυστως ἐγέννησε, καὶ ἡ παρθένος ἀφθόρως ἔτεκεν· οὔτε γὰρ ὁ Θεὸς ῥεῦσιν ὑπέμεινε γεννήσας· θεοπρεπῶς γὰρ ἐγέννησεν· οὔτε ἡ παρθένος φθορὰν ὑπέμεινε τεκοῦσα· πνευματικῶς γὰρ ἔτεκεν. Ὅθεν οὔτε ἡ ἄνω αὐτοῦ γέννησις ἐξήγησιν ἔχει, οὔτε ἡ ἐν ὑστέροις καιροῖς πρόοδος πολυπραγμονεῖσθαι ἀνέχεται. Ὅτι μὲν γὰρ ἔτεκεν ἡ παρθένος, σήμερον οἶδα, καὶ ὅτι ἐγέννησεν ὁ Θεὸς ἀχρόνως, πιστεύω· τὸν δὲ τρόπον τῆς γεννήσεως σιωπῆ τιμᾶν μεμάθηκα, καὶ οὐ διὰ λόγων πολυπραγμονεῖν παρέλαβον. Ἐπὶ γὰρ Θεοῦ οὐ δεῖ τῆ φύσει τῶν πραγμάτων προσέχειν, ἀλλὰ τῆ δυνάμει τοῦ ἐνεργοῦντος πιστεύειν.

Φύσεως γὰρ ἐστὶ νόμος, ὅταν γυνὴ προσομιλήσασα γάμοις τέκη· ὅταν δὲ παρθένος ἀπειρογάμος τεκοῦσα πάλιν παρθένος φανείη, ὑπὲρ φύσιν τὸ πρᾶγμα. Τὸ οὖν κατὰ φύσιν ζητήσθω, τὸ δὲ ὑπὲρ φύσιν σιγῆ τιμάσθω, οὐχ ὡς φευκτόν, ἀλλ' ὡς ἀπόρρητον, καὶ σιωπῆ τιμάσθαι ἄξιον. Ἀλλ' ἀπονεύματέ μοι συγγνώμην, παρακαλῶ, ἐν προουμίαις καταπαῦσαι τὸν λόγον βουλομένω. Δειλὸς γὰρ ὢν πρὸς τὴν τῶν κρειττόνων ἔρευναν, πῶς ἢ ποῦ τρέψω τῶν λόγων τὰ πηδάλια οὐχ ἔχω.

Τί γὰρ εἶπω, ἢ τί λαλήσω; Τὴν τεκοῦσαν ὀρῶ, τὸν τεχθέντα βλέπω, τὸν δὲ τρόπον τῆς γεννήσεως οὐ συνορῶ· νικᾶται γὰρ φύσις, νικᾶται καὶ τάξεως ὅρος, ὅπου Θεὸς βούλεται. Οὐ γὰρ κατὰ φύσιν γέγονε τὸ πρᾶγμα· ἀλλ' ὑπὲρ φύσιν τὸ θαῦμα· ἤργησε γὰρ ἡ φύσις, καὶ ἐνήργησε τοῦ Δεσπότη τοῦ βούλημα.

Ἦ χάριτος ἀφράστου! Ὁ πρὸ αἰώνων Μονογενὴς, ὁ ἀναφής, καὶ ἀπλοῦς, καὶ ἀσώματος, ὑπεισηθέ μου τὸ φθαρτὸν καὶ ὀρατὸν σῶμα. Διὰ τί; ἵνα βλεπόμενος διδάξη, διδάξας δὲ πρὸς τὸ μὴ βλεπόμενον χειραγωγήσῃ. Ἐπειδὴ γὰρ οἱ ἄνθρωποι τὸν ὀφθαλμὸν τῆς ἀκοῆς πιστότερον ποιοῦσιν, ὃ δὲ μὴ βλέπουσιν ἀμφιβάλλουσι, διὰ τοῦτο ἠνείχεται καὶ ὀφθαλμοῖς τὴν ἑαυτοῦ θεάν διὰ τοῦ σώματος παρασχεῖν, ἵνα λύσῃ τὴν ἀμφισβήτησιν. Καὶ τίκτεται ἐκ παρθένου ἀγνοούσης τὸ πρᾶγμα· οὔτε γὰρ συνήργησε πρὸς τὸ γινόμενον, οὔτε συνεβάλλετο πρὸς τὸ πραττόμενον, ἀλλ' ἦν ψιλὸν ὄργανον τῆς ἀπορρήτου αὐτοῦ δυνάμεως, μόνον εἰδυῖα, ὃ παρὰ τοῦ Γαβριὴλ ἐρομένη ἔμαθεν, ὅτι *Πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;* Καὶ φησι· *Τοῦτο βούλει μαθεῖν; Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναιμις*

περίπτωση τῆς ἐπίγειας γεννήσεώς Του εἶναι βλασφημία νὰ ὑποθέσουμε πατέρα. Ὁ Θεὸς τὸν γέννησε μὲ τρόπο θεϊκό. Ἡ Παρθένος τὸν γέννησε μὲ τρόπο ὑπερφυσικό. Ἔτσι, οὔτε ἡ οὐράνια γέννησή Του μπορεῖ νὰ ἐξηγηθεῖ, οὔτε ἡ ἐνανθρώπησή Του μπορεῖ νὰ ἐρευνηθεῖ. Τὸ ὅτι τὸν γέννησε ἡ Παρθένος σήμερα τὸ γνωρίζω. Τὸ ὅτι τὸν γέννησε ὁ Θεὸς προαιώνια τὸ πιστεύω. Κι ἔχω μάθει νὰ τιμῶ σιωπηλὰ τὴ γέννησή Του, χωρὶς φιλοπεριεργες ἔρευνες κι ἀνώφελες συζητήσεις. Γιατί, σ' ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ Θεό, δὲν πρέπει νὰ στέκεται κανεὶς στὴ φυσικὴ ἐξέλιξη τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ νὰ πιστεύει στὴ δύναμη Ἐκείνου ποῦ κατευθύνει τὰ πάντα.

Τί φυσικότερο ἀπ' τὸ νὰ γεννήσῃ μία παντρεμένη γυναίκα; Ἀλλὰ καὶ τί πὼ παράδοξο ἀπ' τὸ νὰ γεννήσῃ παιδί μία παρθένα, δίχως ἄνδρα, καὶ νὰ παραμείνῃ παρθένα; Γι' αὐτὸ λοιπὸν μποροῦμε νὰ ἐρευνοῦμε ὅ,τι γίνεται σύμφωνα μὲ τοὺς φυσικοὺς νόμους. Ὅ,τι ὅμως συμβαίνει μὲ τρόπο ὑπερφυσικό, ἄς τὸ σεβόμαστε σιωπηλὰ. Ὅχι ἐπειδὴ εἶναι επικίνδυνον, ἀλλὰ διότι εἶναι ἀνερμήνευτον. Φόβον νιώθω μπροστὰ στὸ θεῖο μυστήριον.

Τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ λαλήσω; Βλέπω ἐκείνη ποῦ γέννησε. Βλέπω κι Ἐκείνον ποῦ γεννήθηκε. Ἀλλὰ τὸν τρόπο τῆς γεννήσεως δὲν μπορῶ νὰ τὸν καταλάβω. Ὅπου θέλει, βλέπετε, ὁ Θεός, νικῶνται οἱ φυσικοὶ νόμοι. Ἔτσι ἐγίνε κι ἐδῶ: Παραμερίστηκε ἡ φυσικὴ τάξις καὶ ἐνέργησε ἡ θεία θέλησις.

Πόσο ἀνέκφραστη εἶναι ἡ εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ! Ὁ προαιώνιος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀφθαρτος καὶ ἀόρατος καὶ ἀσώματος, κατοίκησε μέσα στὸ φθαρτὸ καὶ ὀρατὸ σῶμα μας. Γιὰ ποιὸ λόγο; Νά, ὅπως ξέρετε, ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι πιστεύουμε περισσότερο σ' ὅ,τι βλέπουμε παρὰ σ' ὅ,τι ἀκοῦμε. Στὰ ὀρατὰ πιστεύουμε. Στ' ἀόρατα ὄχι. Ἔτσι δὲν πιστεύαμε στὸν ἀόρατον Θεό, ἀλλὰ λατρεύαμε ὀρατὰ εἰδῶλα μὲ μορφὴ ἀνθρώπων.

Δέχτηκε λοιπὸν ὁ Θεὸς νὰ παρουσιαστῆ μπροστὰ μας μὲ ὀρατὴ μορφὴ ἀνθρώπου, γιὰ νὰ διαλύσῃ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο κάθε ἀμφιβολία γιὰ τὴν ὑπαρξή Του. Κι ὕστερα, ἀφοῦ μᾶς διδάξει μὲ τὴν αἰσθητὴ καὶ ἀναμφισβήτητη παρουσία Του, νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εὐκόλα στὴν ἀληθινὴ πίστι, στ' ἀόρατα καὶ ὑπερφυσικά.

Υψίστου ἐπισκιάσει σοι. Καὶ πῶς ἦν μετ' αὐτῆς, καὶ μικρὸν ὕστερον ἐξ αὐτῆς; Ὡσπερ τεχνίτης εὐρῶν ὕλην χρησιμωτάτην, κάλλιστον ἀπεργάζεται σκεῦος· οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς εὐρῶν τῆς παρθένου ἅγιον καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, ἐμψυχον ἑαυτῷ κατεκόσμησε ναόν, ὃν ἐβουλήθη τρόπον πλάσας τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ παρθένῳ, καὶ ἐνδυσάμενος αὐτόν, σήμερον προήλθεν, οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ δυσειδὲς τῆς φύσεως. Οὐδὲ γὰρ ὕβριν ἔφερον αὐτῷ, φορέσαι τὸ ἴδιον ἔργον· καὶ τὸ πλάσμα δὲ μεγίστην ἑκαρποῦτο δόξαν, ἔνδυμα τοῦ τεχνίτου γινόμενον. Ὡσπερ γὰρ παρὰ τὴν πρώτην πλάσιν ἀδύνατον ἦν συνεστάναι τὸν ἄνθρωπον, πρὶν ἢ τὸν πηλὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἔλθειν· οὕτω καὶ τὸ φθαρὲν σκεῦος ἀδύνατον μεταποιηθῆναι, εἰ μὴ γέγονεν ἔνδυμα τοῦ ποιήσαντος.

Ἀλλὰ τί εἶπω, ἢ τί λαλήσω; Ἐκπλήττει γάρ με τὸ θαῦμα. Ὁ Παλαιὸς ἡμερῶν παιδίον γέγονεν, ὁ ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου καθήμενος ἐν φάτνῃ τίθεται, ὁ ἀναφῆς, καὶ ἀπλοῦς, καὶ ἀσύνθετος, καὶ ἀσώματος χερσὶν ἀνθρωπίναις ἐλίσσεται, ὁ τὰ τῆς ἀμαρτίας διασπῶν δεσμὰ σπαργάνοις ἐμπλέκεται, ἐπειδὴ τοῦτο θέλει. Θέλει γὰρ τὴν ἀτιμίαν ποιῆσαι τιμὴν, τὴν ἀδοξίαν ἐνδύσαι δόξαν, τὸν τῆς ὕβρεως ὄρον, ἀρετῆς δεῖξαι τρόπον. Ὅθεν ὑπέρχεται τὸ ἐμὸν σῶμα, ἵνα ἐγὼ χωρήσω τὸν αὐτοῦ Λόγον· καὶ λαβὼν τὴν ἐμὴν σάρκα, δίδωσί μοι τὸ ἑαυτοῦ Πνεῦμα, ἵνα διδοὺς καὶ λαμβάνων θησαυρόν μοι ζωῆς ἐμπορεύσῃται. Λαμβάνει μου τὴν σάρκα, ἵνα με ἀγιάσῃ· δίδωσί μοι τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ, ἵνα με διασώσῃ.

Ἀλλὰ τί εἶπω, καὶ τί λαλήσω; *Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει.* Οὐκέτι λέγεται ὡς γενησόμενον, ἀλλὰ θαυμάζεται ὡς πεπραγμένον. Παρὰ Ἰουδαίοις ἐπέπρακτο, παρ' οἷς καὶ ἐλέγετο, ὅφ' ἡμῶν δὲ πιστεύεται, παρ' οἷς οὐδὲ ὠνομάζετο. *Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει.* Τὸ μὲν γράμμα τῆς συναγωγῆς, τὸ δὲ κτῆμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκείνη τὸ δίπτυχον εὔρεν, αὕτη τὸν μαργαρίτην ἐφεῦρεν· ἐκείνη τὸ ἔριον ἔβαψεν, αὕτη τὴν ἀλουργίδα ἐνεδύσατο. Ἡ Ἰουδαία γὰρ αὐτὸν ἔτεκε, καὶ ἡ οἰκουμένη αὐτὸν ὑπεδέξατο. Ἡ συναγωγὴ αὐτὸν ἔθρεψε, καὶ ἐτίθηνήσατο, καὶ ἡ Ἐκκλησία κατέσχε καὶ ἑκαρπώσατο. Παρ' ἐκείνη τὸ κλῆμα τῆς ἀμπέλου, καὶ παρ' ἐμοὶ ὁ βότρυς τῆς ἀληθείας. Ἐκείνη τὸν βότρυν ἐτρύγησε, καὶ τὰ ἔθνη τὸν μυστικὸν πίνει πόμα. Ἐκείνη τὸν κόκκον τοῦ σίτου ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἔσπειρε, καὶ τὰ ἔθνη τῇ δρεπάνῃ τῆς

Ἀλλὰ τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ λαλήσω; Κατάπληξή μὲ γεμίζει τὸ θαῦμα! Παιδί βλέπω τὸν προαιώνιο Θεό! Σὲ φάτνη ἀναπαύεται, Αὐτὸς ποὺ ἔχει θρόνον τὸν οὐρανό! Χέρια ἀνθρώπινα ἀγγίζουν τὸν ἀπρόσιτο κι ἀσώματο! Μὲ σπάργανα εἶναι σφιχτοδεμένος, Αὐτὸς ποὺ σπάει τὰ δεσμὰ τῆς ἀμαρτίας, ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι τὸ θέλημά του. Θέλει τὴν ἀτιμία νὰ μεταβάλει σὲ τιμὴ· μὲ δόξα νὰ ντύσει τὴν εὐτέλεια· καὶ τὴν προσβολὴ σ' ἀρετὴ νὰ μεταπλάσει. Γι' αὐτὸ πῆρε τὸ σῶμα μου. Μοῦ προσφέρει τὸ Πνεῦμα Του. Μοῦ χαρίζει τὸ θησαυρὸ τῆς αἰώνιας ζωῆς, παίρνοντας ἀλλὰ καὶ δίνοντας μου: Παίρνει τὴ σάρκα μου γιὰ νὰ μὲ ἀγιάσει· μοῦ δίνει τὸ Πνεῦμα Του γιὰ νὰ μὲ σώσει.

Ἀλλὰ τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ λαλήσω; «Νά, ἡ παρθένος θὰ μείνει ἔγκυος» (Ἦσ. 7:14). Τὰ λόγια εἶναι τῆς συναγωγῆς, μὰ τὸ ἀπόκτημα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ συναγωγὴ ἔβαψε τὸ νῆμα· ἡ Ἐκκλησία φόρεσε τὴ βασιλικὴ στολή. Ἡ Ἰουδαία τὸν γέννησε· ἡ οἰκουμένη τὸν ὑποδέχθηκε. Ἡ συναγωγὴ τὸν θήλασε καὶ τὸν ἔθρεψε· ἡ Ἐκκλησία τὸν παρέλαβε καὶ ὠφελήθηκε. Στὴ συναγωγὴ βλάστησε τὸ κλῆμα· ἐμεῖς ὅμως ἀπολαμβάνουμε τὰ σταφύλια τῆς ἀλήθειας. Ἡ συναγωγὴ τρύγησε τὰ σταφύλια· οἱ εἰδωλολάτρες ὅμως πίνουν τὸ μυστικὸ ποτό. Ἐκείνη ἔσπειρε στὴν Ἰουδαία τὸ σπόρο· οἱ εἰδωλολάτρες ὅμως θέρισαν τὸ στάχυ μὲ τὸ δρεπάνι τῆς πίστεως. Αὐτοὶ ἔκοψαν μὲ σεβασμὸ τὸ ρόδο, καὶ στοὺς Ἰουδαίους ἔμεινε τὸ ἀγκάθι τῆς ἀπιστίας. Τὸ πουλάκι πέταξε, κι αὐτοὶ οἱ ἀνόητοι κάθονται καὶ φυλᾶνε ἀκόμα τὴ φωλιά. Οἱ Ἰουδαῖοι πασχίζουν νὰ ἐρμηνεύσουν τὸ βιβλίον τοῦ γράμματος, καὶ οἱ εἰδωλολάτρες τρυγοῦν τὸν καρπὸ τοῦ Πνεύματος.

πίστεως τὸν ἄσταχυν ἐθέρισε. Τὰ ἔθνη τὸ
ρόδον εὐσεβῶς ἀπέκειρε, καὶ Ἰουδαίους ἢ
ἄκανθα τῆς ἀπιστίας ἀπέμεινεν· ὁ νεοττὸς
ἀπέπτη, καὶ παρακάθηνται οἱ ἄφρονες τῇ
καλιᾷ· τὴν φυλλάδα τοῦ γράμματος οἱ
Ἰουδαῖοι ἐρμηνεύουσι, καὶ τὸν καρπὸν τοῦ
Πνεύματος τὰ ἔθνη δρέπονται.

Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται.

Εἰπέ μοι, ὦ Ἰουδαῖε, εἰπέ μοι λοιπόν, τίνα
ἔτεκε; Θάρρησόν μοι, κἂν ὡς τῷ Ἡρώδη.
Ἄλλ' οὐ θαρρήεις. Οἶδα διὰ τί· διὰ τὴν
ἐπιβουλήν. Ἐκείνῳ γὰρ εἶπας, ἵνα αὐτὸν
ἀνέλη· ἐμοὶ δὲ οὐ λέγεις, ἵνα μὴ αὐτὸν
προσκυνήσω. Τίνα δὲ ἔτεκε; Τίνα; Τὸν
Δεσπότην τῆς φύσεως. Κἂν γὰρ σὺ σιωπᾷς,
ἢ φύσις βοᾷ· ἔτεκε γὰρ, ὡς ὁ τεχθεὶς
τεχθῆναι ἠθέλησεν. Οὐ γὰρ ὑπὸ τῆς φύσεως
ἐπετρέπετο, ἀλλ' ὡς Δεσπότης τῆς φύσεως
ξένον τῆς γεννήσεως εἰσήγαγε τρόπον, ἵνα
δείξῃ, ὅτι καὶ ἄνθρωπος γενόμενος οὐχ ὡς
ἄνθρωπος τίκεται, ἀλλ' ὡς Θεὸς γεννᾶται.
Ἐκ παρθένου οὖν σήμερον προῆλθε
νικησάσης φύσιν, ὑπερβάσης γάμον.
Ἔπρεπε γὰρ τῷ τῆς ἀγιοσύνης πρυτάνει ἐκ
καθαρῶν καὶ ἁγίων προελθεῖν τόκων. Αὐτὸς
γὰρ ἐστὶν ὁ πάλαι ἐκ παρθένου γῆς τὸν
Ἀδὰμ πλάσας, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀδὰμ ἄνευ
γυναικὸς γυναῖκα μορφώσας. Ὡσπερ γὰρ ὁ
Ἀδὰμ ἄνευ γυναικὸς γυναῖκα ἤνεγκεν, οὕτω
καὶ σήμερον ἡ παρθένος ἄνευ ἀνδρὸς ἄνδρα
ἔτεκεν. Ἄνθρωπος γὰρ ἐστὶ, φησὶ, καὶ τίς
γνώσεται αὐτόν; Ἐπειδὴ γὰρ ἐχρεώσται τὸ
γυναικεῖον γένος τοῖς ἀνθρώποις τὴν χάριν,
ὡς τοῦ Ἀδὰμ ἄνευ γυναικὸς γυναῖκα
βλαστήσαντος, διὰ τοῦτο σήμερον ἔτεκεν ἡ
παρθένος ἄνευ ἀνδρὸς, ὑπὲρ τῆς Εὐας
ἐκτινύουσα τοῖς ἀνδράσι τὸ χρέος. Ἴνα γὰρ
μὴ μέγα φρονήσῃ ὁ Ἀδὰμ, ἄνευ γυναικὸς
γυναῖκα βλαστήσας, διὰ τοῦτο καὶ ἡ
παρθένος ἄνευ ἀνδρὸς ἄνδρα ἔτεκεν, ἵνα τῷ
κοινῷ τοῦ θαύματος τὸ ὁμότιμον δείξῃ τῆς
φύσεως. Ὡσπερ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ τὴν
πλευρὰν ἀφείλε, καὶ τὸν Ἀδὰμ οὐκ ἐμείωσεν
οὐδέν· οὕτω καὶ ἐν τῇ παρθένῳ καὶ τὸν
ἔμψυχον ἔπλασε ναόν, καὶ τὴν παρθενίαν
οὐκ ἔλυσεν. Σῶος ἔμεινεν ὁ Ἀδὰμ καὶ μετὰ
τὴν ἀφαίρεσιν τῆς πλευρᾶς· ἄφθορος ἔμεινε
καὶ ἡ παρθένος μετὰ τὴν πρόοδον τοῦ
βρέφους. Διὰ τοῦτο δὲ οὐκ ἀλλαχόθεν
ἑαυτῷ ναὸν κατεσκευάσατο, οὐδὲ ἄλλο
σῶμα πλάσας ἐνεδύσατο, ἵνα μὴ δόξῃ τὸ
τοῦ Ἀδὰμ ἐνυβρίζειν φύραμα. Ἐπειδὴ γὰρ
ἀπατηθεὶς ὁ ἄνθρωπος ὄργανον γέγονε τοῦ
διαβόλου, διὰ τοῦτο αὐτὸν τὸν
ὑποσκελισθέντα ἔμψυχον ἀνελάμβανε ναόν,
ἵνα διὰ τὴν πρὸς τὸν πεποιηκότα συνάφειαν
ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου αὐτὸν ἀποστήσῃ

«Νά, ἡ παρθένος θὰ μείνει ἔγκυος».

Πές μου, Ἰουδαῖε, πές μου λοιπόν, ποιὸν γέννησε;
Δεῖξε, σὲ παρακαλῶ, θάρρος, ἔστω καὶ σὰν ἐκεῖνο πού
ἔδειξες μπροστὰ στὸν Ἡρώδη. Ἀλλὰ δὲν ἔχεις θάρρος.
Καὶ ξέρω γιατί. Διότι εἶσαι ἐπιβουλος. Στὸν Ἡρώδη
μίλησες γιὰ νὰ τὸν ἐξολοθρεύσει· καὶ σ' ἐμένα δὲν
μιλᾷς γιὰ νὰ μὴν τὸν προσκυνήσω.

Ποιὸν λοιπὸν γέννησε; Ποιόν; Τὸν Δημιουργὸ τῆς
κτίσεως. Κι ἂν ἐσὺ σωμαίνεις, ἢ φύση τὸ
βροντοφωνάζει. Τὸν γέννησε λοιπὸν μὲ τὸν τρόπο πού
ὁ ἴδιος θέλησε νὰ γεννηθεῖ. Στὴ φύση δὲν ὑπῆρχε ἡ
δυνατότητα μίας τέτοιας γεννήσεως. Ἐκεῖνος ὁμως, ὡς
κύριος τῆς φύσεως, ἐπινόησε τρόπο γεννήσεως
παράδοξο. Κι ἔδειξε ἔτσι ὅτι, καὶ ἄνθρωπος πού ἔγινε,
δὲν γεννήθηκε σὰν ἄνθρωπος, μὰ ὅπως μόνο σὲ Θεὸ
ταιριάζει.

Ἐκεῖνος πού ἔπλασε τὸν Ἀδὰμ ἀπὸ παρθένα γῆ,
Ἐκεῖνος πού ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ κατόπιν ἔκαμε γυναῖκα,
γεννήθηκε σήμερον ἀπὸ παρθένα κόρη πού νίκησε τὴ
φύση, ξεπερνώντας τὸ νόμο τοῦ γάμου.

Ὁ Ἀδὰμ τότε, χωρὶς νὰ ἔχει γυναῖκα, γυναῖκα
ἀπόκτησε. Ἡ Παρθένος τώρα, χωρὶς νὰ ἔχει ἄνδρα,
ἄνδρα γέννησε.

Καὶ γιατί ἔγινε αὐτό; Νὰ γιατί: Οἱ γυναῖκες εἶχαν ἕνα
παλαιὸ χρέος πρὸς τοὺς ἄνδρες, ἀφοῦ ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ
εἶχε βλαστήσει γυναῖκα χωρὶς τὴ μεσολάβηση ἄλλης
γυναίκας. Γιὰ αὐτὸ ἡ Παρθένος σήμερον,
ξεπληρώνοντας στοὺς ἄνδρες τὸ χρέος τῆς Εὐας,
γέννησε χωρὶς ἄνδρα, δείχνοντας ἔτσι τὴν ἰσοτιμία τῆς
φύσεως.

Σῶος ἔμεινε ὁ Ἀδὰμ μετὰ τὴν ἀφαίρεση τῆς πλευρᾶς
του. Ἀδιάφθορη ἔμεινε κι ἡ Παρθένος μετὰ τὴ γέννηση
τοῦ Βρέφους.

Ἀλλὰ πρόσεξε καὶ κάτι ἀκόμα: Δὲν ἔπλασε ὁ Κύριος
κάποιο ἄλλο σῶμα γιὰ νὰ ἐμφανιστεῖ στὴ γῆ. Πῆρε τὸ
σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ νὰ μὴ φανεῖ ὅτι περιφρονεῖ
τὴν ὕλη ἀπὸ τὴν ὁποία δημιουργήθηκε ὁ Ἀδὰμ. Ἦρθαν
ἔτσι, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, σὲ μυστικὴ ἔνωση. Κι ὁ
διάβολος, πού εἶχε ὑποδουλώσει τὸν ἄνθρωπο,
τράπηκε σὲ φυγή.

Ὁ Θεὸς γίνεται ἄνθρωπος, ἀλλὰ γεννιέται ὡς Θεός. Ἄν

συνηθείας. Ὅμως καὶ ἄνθρωπος γινόμενος οὐχ ὡς ἄνθρωπος τίκεται, ἀλλ' ὡς Θεὸς γεννᾶται. Εἰ γὰρ ἐκ κοινῶν γάμων προήλθεν, ὡσπερ ἐγώ, ψεῦδος τοῖς πολλοῖς ἐνομίζετο· νῦν δὲ διὰ τοῦτο ἐκ παρθένου τίκεται, τικτόμενος δὲ καὶ τὴν μητρὰν ἀναλλοιώτων τηρεῖ, καὶ τὴν παρθενίαν ἀζήμιον διαφυλάττει, ἵνα ὁ ξένος τῆς κηρύξεως τρόπος πίστεώς μοι μεγάλης πρόξενος γένηται. Ὅθεν κἄν Ἕλληνας με, κἄν Ἰουδαῖοι ἐρωτᾷ, ὅτι ὁ Χριστὸς Θεὸς ὢν κατὰ φύσιν, ἄνθρωπος γέγονε παρὰ φύσιν, ἐρῶ, Ναὶ, μάρτυρα τοῦ λόγου τὴν ἄσπιλον τῆς παρθενίας σφραγίδα καλῶν· οὕτω γὰρ ἔστι Θεὸς νικῶν τὴν τῆς φύσεως τάξιν· οὕτω γαστρός ἔστι κεραμεὺς, καὶ παρθενίας εὐρετής, ὅτι καὶ ἀμόλυντον ἔσχε τῆς γεννήσεως τὸν τρόπον, καὶ ἑαυτῷ ἀφράστως ὠκοδόμησε ναόν, ὃν ἠβουλήθη τρόπον.

Εἰπέ μοι οὖν, ὦ Ἰουδαῖε, ἔτεκεν ἢ παρθένος, ἢ οὐ; Εἰ μὲν γὰρ ἔτεκεν, ὁμολόγησον τὸν ξένον τόκον· εἰ δὲ οὐκ ἔτεκε, διὰ τί τὸν Ἡρώδη ἠπάτησας; Σὺ γὰρ αὐτῷ πυθνανομένῳ, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται, εἶπας, ὅτι ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Μὴ οὖν ἐγὼ ἤδιδον τὴν κόμην, ἢ τὸν τόπον; μὴ ἐγὼ τοῦ γεννωμένου τὴν ἀξίαν ἐγίνωσκον; οὐχ ὁ Ἡσαΐας ὡς Θεοῦ αὐτοῦ ἐμνημόνευσε; *Τέξεται γὰρ, φησὶν, υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ.* Οὐχ ὑμεῖς ἀγνώμονες ἐχθροὶ τὴν ἀλήθειαν εἰσηγήσασθε; οὐχ ὑμεῖς οἱ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι οἱ ἀκριβεῖς τοῦ νόμου φύλακες πάντα τὰ κατ' αὐτὸν ἡμᾶς ἐδιδάξατε; μὴ τὴν τῶν Ἑβραίων γλῶσσαν εἶδομεν; οὐχ ὑμεῖς τὰς Γραφὰς ἠρμηνεύσατε; Μετὰ τὸ τεκεῖν τὴν παρθένον, καὶ πρὸ τοῦ τεκεῖν, ἵνα μὴ δόξη πρὸς χάριν τοῦ Θεοῦ ἠρμηνεύεσθαι τὸ λεγόμενον, οὐχ ὑμεῖς ἐρωτώμενοι παρ' Ἡρώδου, μάρτυρα παρηγάγετε Μιχαίαν τὸν προφήτην, ἵνα ὑμῶν τὸν λόγον κυρώσῃται; *Καὶ σὺ γὰρ, φησὶ, Βηθλεὲμ οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἰ ἐν τοῖς ἠγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἠγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.*

Καλῶς εἶπεν ὁ προφήτης, *Ἐκ σοῦ.* Ἐξ ὑμῶν γὰρ ἐξῆλθε, καὶ εἰς τὴν οἰκουμένην ἦλθεν. Ὁ γὰρ ὢν, προέρχεται· ὁ δὲ μὴ ὢν, κτίζεται, ἢ γίνεται. Αὐτὸς δὲ καὶ ἦν, καὶ προῆν, καὶ αἶε ἦν ἀλλ' ἦν μὲν αἶε ὡς Θεός, διέπων τὸν κόσμον· σήμερον δὲ προήλθεν, ὡς ἄνθρωπος μὲν τὸν λαὸν ποιμαίνων, ὡς Θεὸς δὲ τὴν οἰκουμένην διασώζων. Ὡς πολέμιον χρηστῶν! ὦ κατηγορῶν φιλανθρώπων! οἱ τὸν ἐν Βηθλεὲμ τεχθέντα λανθάνοντες Θεὸν ἔδειξαν, οἱ τὸν ἐν φάτνῃ κρυπτόμενον

προερχόταν, ὅπως ἐγώ, ἀπὸ ἑνὸς κοινῶ γάμο, πολλοὶ θὰ θεωροῦσαν ἀπάτη τὴν γέννησίν Του. Γι' αὐτὸ γεννιέται ἀπὸ παρθένου· γι' αὐτὸ διατηρεῖ τὴν μήτρα τῆς ἄθικτης· γι' αὐτὸ διαφυλάσσει τὴν παρθενία τῆς ἀκέραιης: Γιὰ νὰ γίνει ὁ παράξενος τρόπος τῆς γεννήσεως αἰτία ἀκλόνητης πίστεως.

Σ' αὐτὸν λοιπὸν ποῦ θ' ἀμφισβητήσει τὴν ἄσπορη γέννηση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, θὰ ἐπικαλεσθῶ ὡς μάρτυρα τὴν ἀμόλυντη σφραγίδα τῆς παρθενίας.

Πές μου λοιπὸν, Ἰουδαῖε, γέννησε ἢ Παρθένος ἢ ὄχι; Κι ἂν μὲν γέννησε, γιατί δὲν ὁμολογεῖς τὴν ὑπερφυσικὴ γέννηση; Ἄν πάλι δὲν γέννησε, γιατί ἐξαπάτησες τὸν Ἡρώδη; Ὅταν ἐκεῖνος ζητοῦσε νὰ μάθει ποῦ θὰ γεννηθεῖ ὁ Χριστός, ἐσὺ δὲν εἶπες «στὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας» (Μάτθ. 2:4); Μήπως ἐγὼ γνώριζα τὴν πόλιν ἢ τὸν τόπο; Μήπως ἐγὼ γνώριζα τὴν ἀξία τοῦ Βρέφους ποῦ ἦρθε στὸν κόσμον; Ὁ Ἡσαΐας καὶ οἱ προφῆτες σας δὲν μίλησαν γι' Αὐτό; Κι ἐσεῖς, οἱ ἀγνώμονες ἐχθροί, δὲν ἐξηγήσατε τὴν ἀλήθεια; Ἐσεῖς, οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ἀκριβεῖς φύλακες τοῦ νόμου, δὲν μᾶς διδάξατε γιὰ τὸ Χριστό; Ἐσεῖς δὲν ἠρμηνεύσατε τὴς Γραφές; Μήπως ἐμεῖς γνωρίζαμε τὴ γλῶσσα σας; Καὶ ὅταν γέννησε ἢ Παρθένος, ἐσεῖς δὲν παρουσιάσατε στὸν Ἡρώδη τὴ μαρτυρία τοῦ προφήτη Μιχαῖα, «Ἄλλ' ἀπὸ σένα, Βηθλεὲμ, πόλις τῆς περιοχῆς τοῦ Ἐφραθᾶ, ἂν καὶ εἶσαι μία ἀπὸ τὴς μικρότερες πόλεις τοῦ Ἰούδα, θὰ ἀναδειχθεῖ ἀρχηγὸς τοῦ Ἰσραήλ» (Μιχ. 5:1);

Πολὸν καλὰ εἶπε ὁ προφήτης «ἀπὸ σένα». Ἀπὸ σᾶς προήλθε καὶ παρουσιάστηκε σ' ὀλόκληρο τὸν κόσμον.

Παρουσιάστηκε ὡς ἄνθρωπος, γιὰ νὰ καθοδηγήσει τοὺς ἀνθρώπους. Παρουσιάστηκε ὡς Θεός, γιὰ νὰ σώσει τὴν οἰκουμένην.

Μὰ τί ὠφέλιμοι ἐχθροὶ ποῦ εἶστε! Ἐσεῖς! Τί φιλάνθρωποι κατήγοροι!

Δεσπότην ἐγνώρισαν, οἱ τὸν ἐν σπηλαίῳ
καθήμενον ἐμήνυσαν ἄκοντες, καὶ
εὐηργέτησαν μὴ θέλοντες, ἀπεκάλυψαν
καλύψαι βουλόμενοι. Εἶδες ἀμαθεῖς
διδασκάλους; Ἄ διδάσκουσιν, οὐ
γινώσκουσι, πεινῶντες τρέφουσι, διψῶντες
ποτιζοῦσι, πενόμενοι πλουτίζουσι.

Δεῦτε οὖν, ἐορτάσωμεν, δεῦτε
πανηγυρίσωμεν. Ξένος γὰρ ὁ τῆς ἐορτῆς
τρόπος, ἐπειδὴ καὶ παράδοξος ὁ τῆς
γεννήσεως λόγος.

Σήμερον γὰρ ὁ χρόνιος ἐλύθη δεσμός, ὁ
διάβολος ἠσχύνθη, οἱ δαίμονες
ἐδραπέτευσαν, ὁ θάνατος ἐλύθη,
παράδεισος ἠνεόχθη, ἡ κατάρρα ἠφανίσθη, ἡ
ἀμαρτία ἐκποδῶν γέγονεν, ἡ πλάνη
ἀπηλάθη, ἡ ἀλήθεια ἐπανήλθε, καὶ τῆς
εὐσεβείας ὁ λόγος πανταχοῦ διεσπάρη καὶ
ἔδραμεν· ἡ τῶν ἄνω πολιτεία ἐν τῇ γῆ
ἐφυτεύθη, ἄγγελοι μετὰ ἀνθρώπων
κοινωνοῦσι, καὶ ἄνθρωποι μετὰ ἀγγέλων
ἀδεῶς διαλέγονται. Διὰ τί; Ἐπειδὴ Θεὸς ἐπὶ
γῆς ἦλθε, καὶ ἄνθρωπος ἐν οὐρανῷ· πάντα
ἀναμιξί γέγονε. Ἦλθε γὰρ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅλος
ὢν ἐν οὐρανοῖς· ὅλος δὲ ὢν ἐν οὐρανῷ, ὅλος
ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς. Θεὸς ὢν, γέγονεν
ἄνθρωπος, οὐκ ἄρνησάμενος τὸ εἶναι Θεός·
λόγος ὢν ἀπαθῆς, σὰρξ ἐγένετο, διὰ τὸ
ἐνοικῆσαι ἡμῖν σὰρξ ἐγένετο. Θεὸς γὰρ οὐκ
ἐγένετο, ἀλλὰ ἦν. Διὰ τοῦτο σὰρξ ἐγένετο,
ἵνα ὄν οὐκ ἐχώρει οὐρανός, δέξεται φάτνη.
Διὰ τοῦτο ἐν φάτνῃ ἐτέθη, ἵνα ὁ τρέφων τὰ
σύμπαντα παιδίον τροφὴν παρὰ μητρὸς
παρθένου λάβῃ Διὰ τοῦτο ὁ τῶν μελλόντων
αἰῶνων Πατὴρ ὡς ὑπομάζιον βρέφος
παρθενικῶν ἀνέχεται ἀγκαλιῶν, ἵνα καὶ
μάγοις εὐπρόσιτος γένηται.

Σήμερον γὰρ καὶ μάγοι προσήλθον, ἀρχὴν
λαβόντες ἀρνεῖσθαι τὸν τύραννον, καὶ ὁ
οὐρανὸς καυχᾶται ἀστέρι τὸν ἴδιον
Δεσπότην μηνύων, καὶ ὁ Κύριος ἐπὶ
νεφέλης κούφης τοῦ σώματος καθεζόμενος
ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον τρέχει, τῷ μὲν δοκεῖν
φεύγων τὴν Ἡρώδου ἐπιβουλήν, τῇ δὲ
ἀληθείᾳ ἀποπληρῶν τὸ παρὰ τοῦ Ἡσαΐου
εἰρημένον· *Ἔσται γὰρ, φησὶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ Ἰσραὴλ τρίτος ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις, καὶ
ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις εὐλογημένος ἔσται ὁ λαός
μου ἐν τῇ γῆ, ἣν εὐλόγησε Κύριος
Σαβαὼθ λέγων· Εὐλογημένος ἔσται ὁ λαός
μου ὁ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὁ ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις καὶ
ὁ ἐν Ἰσραὴλ.*

Ἐσεῖς κατὰ λάθος δεῖξατε πὼς τὸ νεογέννητό της
Βηθλεὲμ εἶναι Θεός. Ἐσεῖς Τὸν κηρύξατε χωρὶς νὰ τὸ
θέλετε. Ἐσεῖς Τὸν φανερώσατε, πασχίζοντας νὰ Τὸν
κρύψετε. Ἐσεῖς Τὸν εὐεργετήσατε, ἐπιθυμώντας νὰ
Τὸν βλάψετε.

Τί ἀστοιχείωτοι δάσκαλοι εἴστε, ἀλήθεια; Ἐσεῖς
πεινᾶτε, καὶ τρέφετε ἄλλους. Ἐσεῖς διψᾶτε, καὶ
ποτιζετε ἄλλους. Πάμφτωχοι εἴστε, καὶ πλουτίζετε
ἄλλους.

Ἐλᾶτε λοιπὸν νὰ γιορτάσουμε! Ἐλᾶτε νὰ
πανηγυρίσουμε! Εἶναι παράξενος ὁ τρόπος τῆς γιορτῆς
-ὅσο παράξενος εἶναι κι ὁ λόγος τῆς γεννήσεως τοῦ
Χριστοῦ.

Σήμερα λύθηκαν τὰ μακροχρόνια δεσμά. Ὁ διάβολος
καταντροπιάστηκε. Οἱ δαίμονες δραπέτευσαν. Ὁ
θάνατος καταργήθηκε. Ὁ παράδεισος ἀνοίχτηκε. Ἡ
κατάρρα ἐξαφανίστηκε. Ἡ ἀμαρτία διώχτηκε. Ἡ πλάνη
ἀπομακρύνθηκε. Ἡ ἀλήθεια ἀποκαλύφθηκε. Τὸ
κήρυγμα τῆς εὐσεβείας ξεχύθηκε καὶ διαδόθηκε
παντοῦ. Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μεταφυτεύθηκε στὴ
γῆ. Οἱ ἄγγελοι συνομιλοῦν μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Ὅλα
ἔγιναν ἕνα. Γιατί; Διότι κατέβηκε ὁ Θεὸς στὴ γῆ κι ὁ
ἄνθρωπος ἀνέβηκε στοὺς οὐρανοὺς. Κατέβηκε ὁ Θεὸς
στὴ γῆ καὶ πάλι βρίσκεται στὸν οὐρανό. Ὁλόκληρος
εἶναι στὸν οὐρανὸ κι ὀλόκληρος στὴ γῆ. Ἔγινε
ἄνθρωπος κι εἶναι Θεός. Εἶναι Θεὸς καὶ πῆρε σάρκα.
Κρατιέται σὲ παρθενικὴ ἀγκαλιά καὶ στὰ χέρια του
κρατάει τὴν οἰκουμένη.

Τρέχουν κοντά του οἱ μάγοι. Τρέχουμε κι ἐμεῖς. Τρέχει
καὶ τ' ἀστέρι γιὰ νὰ φανερώσει τὸν Κύριο τ' οὐρανοῦ.
Μά...

κι Ἐκεῖνος τρέχει. Τρέχει πρὸς τὴν Αἴγυπτον. Καὶ
φαίνεται βέβαια, πὼς πηγαίνει ἐκεῖ γιὰ ν' ἀποφύγει τὴν
ἐπιβουλή τοῦ Ἡρώδη. Ὅμως τοῦτο γίνεται γιὰ νὰ
ἐκπληρωθοῦν τὰ προφητικὰ λόγια: «Τὴν ἡμέρα ἐκείνη
ὁ ἰσραηλιτικὸς λαὸς θὰ πάρει τρίτος, μετὰ τοὺς
Ἀσσυρίους καὶ τοὺς Αἰγυπτίους, τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ
πάνω στὴ γῆ» (Ἠσ. 19:24).

Τί λέγεις, ὦ Ἰουδαίε; ὁ πρῶτος τρίτος γέγονας; Αἰγύπτιοι καὶ Ἀσσύριοι προετάχθησαν, καὶ ὁ πρωτότοκος Ἰσραὴλ ὑπαριθμεῖται; Ναί· εἰκότως Ἀσσύριοι πρῶτοι ἔσονται, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ αὐτὸν πρῶτοι διὰ τῶν μάγων προσεκύνησαν· Αἰγύπτιοι δὲ μετὰ τοὺς Ἀσσυρίους, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ φεύγοντα αὐτὸν τὴν Ἡρώδου ἐπιβουλήν ἐδέξαντο· τελευταῖος δὲ Ἰσραὴλ ὑπαριθμεῖται, ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἄνοδον τὴν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου διὰ τῶν ἀποστόλων αὐτὸν ἔγνωσαν.

Εἰσῆλθε δὲ εἰς Αἴγυπτον, σείων τὰ χειροποίητα τῆς Αἰγύπτου οὐχ ἀπλῶς, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπέκλεισε τῆς Αἰγύπτου τὰ πρόθυρα τῆ τῶν πρωτοτόκων ἀπωλεία· Διὰ τοῦτο σήμερον εἰσῆλθεν ὡς πρωτότοκος, ἵνα τῆς παλαιᾶς στυγνότητος διαλύσῃ τὸ πένθος. Καὶ ὅτι πρωτότοκος λέγεται ὁ Χριστός, μαρτυρεῖ σήμερον ὁ Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστής, λέγων· *Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτόν, καὶ ἀνέκλινεν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.*

Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἵνα τῆς παλαιᾶς στυγνότητος διαλύσῃ τὸ πένθος, ἀντὶ μαστίγων χαρὰν ἐπιβαλὼν, ἀντὶ νυκτῶν καὶ σκότους σωτηρίας φέγγος χαρισάμενος. Βέβηλον ἦν τότε τοῦ ποταμοῦ τὸ ὕδωρ τῆ τῶν ἀώρων νηπίων σφαγῆ. Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ πάλοι τὸ ὕδωρ φοινίζας, καὶ ἐποίησε τὰ ρεῖθρα τοῦ ποταμοῦ σωτηρίας γεννητικά, τὸ ἐναγὲς αὐτῶν καὶ βέβηλον δυνάμει καθάρισας τοῦ Πνεύματος. Ἐκακώθησαν οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ μανέντες ἠρνοῦντο τὸν Θεόν. Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ γνώσεως Θεοῦ ψυχὰς θεοφιλεῖς ἐπλήρωσε· τῷ ποταμῷ δὲ παρέσχε μάρτυρας τρέφειν σταχύων εὐφορωτέρους. Ἀλλὰ διὰ τὸ στενὸν τοῦ καιροῦ ἐνταῦθα βούλομαι καταπαῦσαι τὸν λόγον· ὧδε δὲ καταπαύσω, τὸν λόγον πληρώσας, ὅτι πῶς Λόγος ὢν ἀπαθὴς, σὰρξ ἐγένετο, ἀμεταβλήτου μενούσης τῆς φύσεως.

Τί δὲ εἶπω, ἢ τί λαλήσω; Τέκτονα καὶ φάτνην ὀρῶ, καὶ βρέφος, καὶ σπάργανα, λοχὸν παρθένου τῶν χρειῶν ἔρημον, ὅλα πτωχεῖα ἐχόμενα, ὅλα πενίας γέμοντα. Εἶδες πλοῦτον ἐν πενία πολλῇ; πῶς πλούσιος ὢν δι' ἡμᾶς ἐπτώχευσε; πῶς οὔτε κλίνην, οὔτε στρωμνὴν εἶχεν, ἀλλ' ἐπὶ ξηρᾶς ἔρριπτο φάτνης; Ὡς πενία πλοῦτου πηγὴ! ὦ πλοῦτε ἄμετρε, πενίας πρόσχημα φέρων! Ἐν φάτνῃ κείται, καὶ τὴν οἰκουμένην σαλεύει· ἐν σπαργάνοις ἐμπλέκεται, καὶ τὰ τῆς

Τί λές, Ἰουδαίε; Ἐσὺ ποῦ ἦσουν πρῶτος ἔγινες τρίτος; Οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Ἀσσύριοι μπῆκαν μπροστά, καὶ ὁ πρωτότοκος Ἰσραὴλ πῆγε πίσω; Ναί. Ἔτσι εἶναι. Οἱ Ἀσσύριοι θὰ γίνουν πρῶτοι, ἐπειδὴ αὐτοὶ πρῶτοι με τοὺς μάγους τοὺς προσκύνησαν τὸν Κύριο. Πίσω τους οἱ Αἰγύπτιοι, ποῦ τὸν δέχτηκαν, ὅταν κατέφυγε στὰ μέρη τους γιὰ ν' ἀποφύγει τὴν ἐπιβουλή τοῦ Ἡρώδη. Τρίτος καὶ τελευταῖος ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ποῦ γνώρισε τὸν Κύριο ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, μετὰ τὴ βάπτισή Του στὸν Ἰορδάνη.

Τί ἄλλο μένει νὰ πῶ; Δημιουργὸ καὶ φάτνη βλέπω, βρέφος καὶ σπάργανα, λεχῶνα παρθένα, περιφρονημένη. Φτώχεια πολλή, ἀνέχεια πολλή. Εἶδες ὅμως τί πλοῦτος μέσα στὴ μεγάλη φτώχεια; Ὁ πλούσιος ἔγινε πτωχὸς γιὰ χάρις μας. Δὲν ἔχει οὔτε κρεβάτι οὔτε στρῶμα. Μέσα σὲ ταπεινὸ παχνὶ τὸν ἔχουν ἀποθέσει. Ὡς φτώχεια, πλοῦτου πηγὴ! Ὡς πλοῦτε ἀμέτρητε, κρυμμένε μέσα στὴ φτώχεια! Μέσα στὴ φάτνη κείτεσαι καὶ τὴν οἰκουμένην σαλεύεις. Μέσα σὲ σπάργανα τυλίγεσαι καὶ σπᾶς τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας. Λέξι ἀκόμα δὲν ἄρθρωσες καὶ δίδαξες στοὺς μάγους

ἀμαρτίας διαρρήσει δεσμά· οὐπω ἔναρθρον ἔρρηξε φωνήν, καὶ τοὺς μάγους ἐδίδαξε, καὶ ἐκίνησε πρὸς ἐπιστροφήν.

Τί εἶπω, ἢ τί λαλήσω; Ἴδου βρέφος σπαργάνοις ἐμπλέκεται, καὶ ἐν φάτνῃ κεῖται· πάρεσι δὲ καὶ Μαρία παρθένος οὐσα καὶ μήτηρ· παρῆν δὲ καὶ Ἰωσήφ ὀνομαζόμενος πατήρ. Οὗτος ἀνὴρ λέγεται, ἐκείνη γυνὴ προσαγορεύεται· ὀνόματα ἔννομα συζυγίας ἔρημα. Μέχρι ρημάτων νόησαί μοι, ἀλλ' οὐ μέχρι πραγμάτων. Μόνον οὗτος ἐμνηστεύσατο, καὶ Πνεῦμα ἅγιον αὐτῆ ἐπεσκίασεν. Ὅθεν ἀπορῶν ὁ Ἰωσήφ οὐκ ἤδει τί καλέσει τὸ βρέφος. Ἐκ μοιχείας αὐτὸς εἰπεῖν οὐκ ἐτόλμα, κατὰ τῆς παρθένου βλάσφημον καταχέειν λόγον οὐκ ἠδύνατο, τέκνον αὐτὸ εἰπεῖν ἴδιον οὐκ ἠνείχετο· ἤδει γὰρ καλῶς, ὅτι οὐκ ἔγνω πῶς ἢ πόθεν ἐτέχθη τὸ βρέφος· ὅθεν ἀποροῦντι αὐτῶ πρὸς τὸ πρᾶγμα χρησιμὸς οὐρανόθεν διὰ τῆς τοῦ ἀγγέλου φωνῆς ἐπεφέρετο, ὅτι *Μη φοβοῦ, Ἰωσήφ· τὸ γὰρ γεννώμενον ἐξ αὐτῆς ἐκ Πνεύματος ἐστὶν ἁγίου*. Πνεῦμα γὰρ ἅγιον ἐπεσκίασεν τῆ παρθένω.

Διὰ τί δὲ ἐκ παρθένου τίκεται, καὶ τὴν παρθενίαν ἀζήμιον τηρεῖ; Ὅτι πάσαι παρθένοι οὐσαν τὴν Εὐὰν ἠπάτησεν ὁ διάβολος, διὰ τοῦτο παρθένοι οὐσαν τὴν Μαριάμ ὁ Γαβριὴλ εὐηγγελίσατο. Ἀλλ' ἀπατηθεῖσα μὲν ἡ Εὐὰ ρῆμα ἔτεκε θανάτου αἴτιον· εὐαγγελισθεῖσα δὲ ἡ Μαρία Λόγον ἐν σαρκὶ ἐγέννησε, ζωῆς αἰωνίου ἡμῖν πρόξενον. Τὸ ρῆμα τῆς Εὐὰς ζύλον ἔδειξε, δι' οὗ τὸν Ἀδὰμ ἐκ τοῦ παραδείσου ἐξέωσεν· ὁ Λόγος δὲ ὁ ἐκ τῆς Παρθένου τὸν σταυρὸν ἔδειξε, δι' οὗ τὸν ληστήν εἰς πρόσωπον τοῦ Ἀδὰμ εἰς τὸν παράδεισον εἰσήγαγεν.

Ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἐπίστευον Ἕλληνας, οὐκ Ἰουδαῖοι, οὐχ αἰρετικῶν παῖδες, ὅτι ὁ Θεὸς ἀρρέυστως καὶ ἀπαθῶς ἐγέννησε, διὰ τοῦτο σήμερον ἐκ παθητοῦ σώματος προελθὼν, ἀπαθὲς τὸ παθητὸν διετήρησε σῶμα, ἵνα δείξῃ, ὅτι ὡσπερ ἐκ τῆς παρθένου τεχθεὶς τὴν παρθενίαν οὐκ ἔλυσεν, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς ἀρρέυστου καὶ ἀναλλοιώτου μενούσης τῆς ἁγίας οὐσίας, ὡς Θεὸς Θεὸν θεοπρεπῶς ἐγέννησεν. Ἐπειδὴ γὰρ καταλιπόντες αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι ἀνθρωπόμορφα ἐγλυφον ζῶανα, οἷς καὶ ἐλάτρευον ἐφ' ὕβρει τοῦ κτίσαντος, διὰ τοῦτο σήμερον ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος, Θεὸς ὢν, ἐν μορφῇ ἀνθρώπου ὤφθη, ἵνα καὶ τὸ ψεῦδος λύσῃ, καὶ λανθανόντως εἰς ἑαυτὸν τὴν λατρείαν ἀπενέγκῃται.

τὴ θεογονωσία.

Τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ λαλήσω; Νὰ Βρέφος σπαργανωμένο! Νὰ ἡ Μαρία, Μητέρα καὶ Παρθένος μαζί! Νὰ ὁ Ἰωσήφ, πατέρας τάχα τοῦ Παιδιοῦ! Ἐκείνη ἡ γυναῖκα, αὐτὸς ὁ ἄνδρας. Νόμιμες οἱ ὀνομασίες, ἀλλὰ χωρὶς περιεχόμενου. Ὁ Ἰωσήφ μνηστεύθηκε μόνο τὴ Μαρία, καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα τὴν ἐπισκίασε. Ἔτσι, γεμάτος ἀπορία, δὲν ἤξερε τί νὰ ὑποθέσει γιὰ τὸ Βρέφος; Νὰ πῆ πὼς ἦταν καρπὸς μοιχείας, δὲν τολμοῦσε. Νὰ προσφέρει λόγο βλάσφημο ἐναντίον τῆς Παρθένου, δὲν μποροῦσε. Οὔτε πάλι δεχόταν τὸ Παιδί σὰν δικό του, διότι τοῦ ἦταν ἄγνωστο τὸ πῶς καὶ ἀπὸ ποιὸν γεννήθηκε. Ἀλλὰ νά, πού, πάνω στὴ σύγχυσή του, παίρνει ἀπάντηση ἀπὸ τὸν οὐρανό, μὲ τὴ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου: «Ἰωσήφ, μὴ διστάσεις νὰ πάρεις στὸ σπίτι σου τὴ Μαριάμ, διότι τὸ παιδί ποὺ περιμένει προέρχεται ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα» (Μάτθ. 1:20). Καὶ φανέρωσε ἔτσι σ' ἐκείνον καὶ σ' ἐμᾶς ὅτι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐπισκίασε τὴν Παρθένο.

Γιατί ὁμοῦς ὁ Χριστὸς θέλησε νὰ γεννηθεῖ ἀπὸ παρθένα, ἀφήνοντας ἀβλαβὴ τὴν παρθενία της; Νὰ γιατί: Κάποτε ὁ διάβολος ἐξαπάτησε τὴν παρθένα Εὐὰ. Τώρα ὁ ἄγγελος ἔφερε τὸ λυτρωτικὸ μήνυμα στὴν Παρθένο Μαριάμ. Κάποτε ἡ Εὐὰ ξεστόμισε λόγο, ποὺ ἔγινε αἰτία θανάτου. Τώρα ἡ Μαρία γέννησε τὸ Λόγο, ποὺ ἔγινε αἰτία αἰώνιας ζωῆς. Ὁ λόγος τῆς Εὐὰς ἔδειξε τὸ δέντρο, ποὺ ἔβγαλε τὸν Ἀδὰμ ἀπὸ τὸν παράδεισο. Ὁ Λόγος τῆς Μαρίας ἔδειξε τὸ Σταυρό, ποὺ ἔβαλε τὸν Ἀδὰμ πάλι στὸν παράδεισο.

Σ' αὐτὸν λοιπόν, τὸ Λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ Υἱὸ τῆς Παρθένου, ποὺ ἄνοιξε δρόμο μέσα σὲ τόπο ἀδιάβατο, ἅς ἀναπέμψουμε δοξολογία μαζί μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τούτω οὖν τῷ ἐξ ἀπόρων πόρον
ἐργασαμένῳ Χριστῷ δόξαν ἀναπέμψωμεν
σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ
ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πηγή: [Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος - Λόγος εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ
Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ](#)